

Assignatura:	22658 ART DEL PRÒXIM ORIENT		
Professor/a:	Anabel Villalonga Gordaliza		
Cicle:	PRIMER	Curs: PRIMER	Quadrimestre: PRIMER
Crèdits:	5	Tipus: Troncal	
Horari de classe:	Grup 1: Dimarts i dijous 13.00 - 14.30		

PRESENTACIÓ:

L'objectiu del present curs és fer una aproximació a l'art del Pròxim Orient, en concret, Egipte i Mesopotàmia, enfatitzant aspectes de caràcter arquitectònic, escultòric, sense oblidar la ceràmica, pintura, joieria i el mobiliari.

TEMARI:

1. Introducció

Significat de l'art del Pròxim Orient i la seva metodologia. L'espai natural: relleu, clima i vegetació.

2. MESOPOTÀMIA

2.1 Geografia. Ètnia i història. Societat. Religió. Caràcters generals de l'art mesopotàmic.

2.2 Protohistòria

L'art "abstracte" de Hassuna. Cultura d'El-Obeid: arquitectura.

2.3 Sumer

2.3.1 Època d'Uruk i Djemdet Nasr. Arribada dels sumeris. L'escriptura. Importància de l'arquitectura i l'escultura basades en el culte i la religió. Relleus. Pintura. Glíptica.

2.3.2 Primeres dinasties. Arquitectura religiosa: palaus i necrópolis. Escultura i relleus votius.

2.4 Accad

Arquitectura: nous materials i tècniques per als palaus i temples. Gran escultura en pedra i bronze. Esteles.

2.5 Època neosumèria

2.5.1 Supremacis dels Gúteos. Escultura.

2.5.2 Illa Dinastia d'Ur. Arquitectura: zigurats, temples i palaus. Escultura. Glíptica.

2.6 Babilònia

2.6.1 Època paleobabilònica. Isin-Larsa. Hammurabi. Arquitectura: temples i palaus. Pintures: Mari. Escultura: relleus i esteles.

2.6.2 Època mesobabilònica o Casita. Arquitectura: temples i palaus. Relleus, pintura i glíptica.

2.6.3 Època neobabilònica o Caldea. Arquitectura: Babilònia (Porta d'Istar).

3. EGIPTE

3.1 Geografia. Ètnia i història. Societat. Religió. Caràcters generals l'art egipci.

3.2 Època predinàstica. Badariense, Amratiense, Guerzeense.

3.3 Època Tinita (D. I-II)

Arquitectura: cases, necrópolis i tombes (mastabes). Escultura: exempta i relleus

3.4 Imperi Antic (D. III-VI)

- Arquitectura: faraònica (piràmides i temples) i religiosa (temples solars).
Escultura: esempta i relleus. Pintura: temes i tècniques.
- 3.5 **Primer període Intermig** (D. VII-X).
Decadència de l'art
- 3.6 **Imperi Mig** (D.XI-XIV)
Arquitectura: nous elements (Deir-el-Bahari). Escultura exempta i relleus. Pintura.
- 3.7 **Segon període Intermig** (D.XV-XVII)
Els Hicses i les seves aportacions.
- 3.8 **Imperi Nou** (D. XVIII-XX)
Arquitectura: els grans temples (Karnak i Luxor), tombes reials (hipogeus de la Vall els Reis i de les Reines). Escultura: monumentalitat. Decoració mural: relleus i pintures.
- 3.9 **Època Baixa** (D. XXI-XXX)
Periodització. Arquitectura: renovació d'antics edificis.
Escultura: exempta i relleus. Pintura.
- 4.0 **Època Ptolemaica**
Influència hel·lenística en l'Art d'Egipte. Arquitectura: temples.
Escultura.

AVALUACIÓ:

L'avaluació consisteix en un examen final a comentar quatre o cinc diapositives i l'entrega de dues ressenyes bibliogràfiques sobre la lectura d'un article relacionat amb algun aspecte tractat en el temari.

BIBLIOGRAFIA:

Obres generals:

- AMIET, P. et alt.: *Art in the Ancient World*. Fribourg, 1981.
- *Cambridge Ancient History*, 1970-1982, cambridge (3 vols.)
- CARANDINI, A: *Arqueología y Cultura material*. Barcelona, 1984.
- FERNÁNDEZ ARENAS, J.: *Teoría y metodología de la Historia del Arte*. Barcelona, 1984.
- LAFUENTE FERRARI, E.: *La fundamentación y los problemas de la Historia del Arte*. Madrid, 1951.
- LAVALLEYE, J.: *Introduction à l'archéologie et à l'histoire de l'art*. Louvain-la-Neuve, 1979.
- PITARCH, J.A.: *Arte Antiguo: Próximo Oriente, Grecia y Roma*. Fuentes y documentos para la Historia del Arte, Barcelona, 1982.

Asia anterior

- AMIET, P.: *Introduction a l'Histoire de l'Art de l'Antiquité Orientale*. París, 1979.
- AURENCHE, O: *Dictionaire illustré multilingue de l'Architecture du Proche Orient*. Lyon, 1977.
- BLANCO FREIJEIRO, A.: *Arte Antiguo del Asia Anterior*. Sevilla, 1981.
- FRANKFORT, H: *Arte y arquitectura del Oriente Antiguo*. Madrid, 1982.
- LEVY, E.: *Le système palatial en Orient, en Grèce et à Rome*. Estrasbourg, 1987.
- LLOYD, S.- MULLERH, W.: *Architettura delle Origini*. Milà, 1980.
- HROUDA, B.: *El Antiguo Oriente*. Barcelona, 1991.
- PARROT, A.: *Antico Oriente*. Verona, 1979.
- SODEN, W. Von: *Introducción al orientalismo antiguo*. Sabadell, 1987.
- WOOLEY, L.: *Mesopotamia y Asia Anterior*. Barcelona, 1962.

Mesopotàmia

- DOWNEY, S.B.: *Mesopotamian Religious Architecture*. Princeton-Nova Jersey, 1988.
- KUBBA, S.A.: *Mesopotamian Architecture and Town Planning*. Oxford, 1987.
- LLOYD, S.: *The Archaeology of Mesopotamia*. Londres, 1984 (reimp. 1985)
- MOORTGART, A.: *The Art of the Ancient Mesopotamia*. Londres-Nova York, 1969.
- OPPENHEIM, A.L.: *Ancient Mesopotamia*. Chicago-Londres, 1970.
- PARROT, A.: *Sumer*. Madrid, 1969.
- PARROT, A.: *Assur*. Madrid, 1970.
- PARROT, A.: *Gli Assiri*. Milà, 1981.
- READE, J.: *Assyrian Sculpture*. Londres, 1987.
- ROUX, G.: *Mesopotamia. Historia política, económica y cultural*. Madrid, 1987.
- SCHMUKEL, H.: *Ur, Assur y Babilonia*. Madrid, 1963.
- STROMMINGER, E.-HIRMER, M.: *Cinq millénaires d'Art Mesopotamien*. París, 1964.
- WOOLEY, L.: *The art of the Middle East Industries Persia, Mesopotamia and Palestine*. New York, 1961.

Egipte

- ALDRED, C.: *Los tiempos de las pirámides. De la prehistoria a los Hicsos (1560 a.C)*. Madrid, 1978.
- ALDRED, C.: *Los egipcios*. Barcelona, 1988.
- ALDRED, C.: *Arte egipcio*. Barcelona, 1993.
- BOULANGER, R.-NESRIN, H., *Pintura egipcia y del Antiguo Oriente*. Historia General de la Pintura, Madrid, 1968.
- DAVIS, W.V.: *The Canonical Tradition in Ancient Egyptian Art*. Cambridge, 1989.
- DAUMAS, F.: *La civilización del Egipto faraónico*. Barcelona, 1972.
- DESROCHES NOBLECOURT, Ch.: *Pinturas egipcias en tumbas y templos*. Barcelona, 1962.
- DESROCHES NOBLECOURT, Ch.: *La escultura del Antiguo Egipto. Nuevo Imperio y Período de El Amarna*. Barcelona, 1960.
- DRIOTON, E.-VANDIER, J.: *Manuel d'archéologie égyptienne*. París, 1952-1978. (6 vols.)
- EDWARDS, I.E.S.: *The pyramids of Egypt*. Londres, 1985. (ed. revisada)
- EGGBRECHT, A.: *El antiguo Egipto. 3000 años de historia y cultura del Imperio Faraónico*. Munich, 1984.
- JAMES, T.G.H.: *Egyptian painting and drawing*. Londres, 1985.
- JAMES, T.G.H.-DAVIES, W.V.: *Egyptian Sculpture*. Londres, 1985.
- LECLANT, J.: *Los faraones, los tiempos de las pirámides*. Madrid, 1978.
- LECLANT, J.: *El Imperio de los conquistadores. Egipto en el Nuevo Imperio*. Madrid, 1979.
- LECLANT, J.: *El Egipto del crepúsculo*. Madrid, 1979.
- LLOYD, S.-MULLERH, W., *Architettura delle Origini*. Milà, 1980.
- MANNICHEL, L.: *El arte egipcio*. Alianza Forma, Madrid, 1997.
- MEKHITARIAN, A.: *La peinture égyptienne*. Gènova, 1954.
- MICHALOWSKY, K.: *Egipto. Arte y civilización*. Barcelona, 1977.
- ORDEIG, L.-SANTACANA, J.: *Els pobles de les valls fluvials. Egipte i Mesopotàmia*. Barcelona, 1993.
- PAGE, A.: *Egyptian Sculpture. Archaic to Saite*. Warminster, 1976.
- PADRÓ PARCERISA, J.: *Bibliografía egiptològica*. Barcelona, 1984.
- ROBINS, G.: *Egyptian Painting and Relief*. Londres, 1986.
- SMITH, S.W.: *The Art and Architecture of Ancient Egypt*. Harmondsworth, 1981 (2 ed.).
- STEAD, M.: *Egyptian life*. Londres, 1987.
- TRIGGER, B.G.-KEMP, B.J. et alt.: *Historia del Egipto Antiguo*. Barcelona, 1985.
- VANDIER, J.: *La sculpture égyptienne*. Mullhouse-Dornach, 1951.

- WILKINSON, A.: *Ancient Egyptian Jewellery*. Londres, 1971.
- YOYOTTE, J.: *Los tesoros de los faraones*. Ginebra, 1968.
- VANDERSLEYEN, C.: *L'Égypte et la vallée du Nil. De la fin de l'Ancien Empire à la fin du Nouvel Empire*. T. 1 Paris, 1995.
- VANOYEKE, V.: *Les Ptolomées, derniers pharaons d'Égypte*. Paris, 1998.
- VERCOUTTER, J.: *L'Égypte et la vallée du Nil. Des origines à la fin de l'Ancien Empire*. Paris, 1992.